

**OBWIESZCZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

z dnia 15 grudnia 2016 r.

**w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te,
dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej**

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 296 i 1579) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 778), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 września 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1516).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje odnośnika nr 2 oraz § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 września 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1516), które stanowią:

„²⁾ Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 30 kwietnia 2015 r. pod numerem 2015/233/PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża postanowienia dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337, z późn. zm.).”

„§ 2. Do wymagających modernizacji gospodarstw utrzymujących norki i tchórze przepisy § 29 ust. 1a–1g oraz ust. 3 pkt 3, 5 i 7 rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem stosuje się od dnia 1 lipca 2018 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *K. Jurgiel*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 15 grudnia 2016 r. (poz. 127)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾

z dnia 28 czerwca 2010 r.

w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej²⁾

Na podstawie art. 12 ust. 8 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa minimalne warunki utrzymywania:

- 1) bydła, z wyjątkiem cieląt,
  - 2) koni, owiec, kóz, strusi, przepiórek, perlic, lisów polarnych, lisów pospolitych, jenotów, norek, tchórzy, królików, szynszyli, nutrii, jeleni i danieli,
  - 3) indyków, gęsi i kaczek, w gospodarstwach utrzymujących co najmniej 100 sztuk tych ptaków
- odrębnie dla każdego gatunku, w tym obsadę zwierząt w zależności od systemów utrzymywania.

§ 2. 1. Zwierzęta wymienione w § 1 utrzymuje się:

- 1) w pomieszczeniu przeznaczonym do ich utrzymywania, z wyjątkiem lisów polarnych, lisów pospolitych, jenotów, norek i tchórzy;
- 2) w systemie otwartym, z wyjątkiem:
  - a) indyków i strusi do ukończenia 6. tygodnia życia,
  - b) gęsi i kaczek do ukończenia 3. tygodnia życia,
  - c) przepiórek do ukończenia 20. dnia życia,
  - d) zwierząt futerkowych.

2.⁴⁾ Zwierzętom utrzymywanym w systemie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, zapewnia się możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi, w szczególności przez zakrzewienie lub zadrzewienie miejsc ich utrzymywania albo przez budowę w tych miejscach niezwiązanych trwale z podłożem zadaszeń, wiat lub innych osłon chroniących przed wiatrem.

§ 3. 1. Zwierzętom wymienionym w § 1 zapewnia się opiekę i właściwe warunki utrzymywania uwzględniające minimalne normy powierzchni w zależności od systemów utrzymywania.

2. Zwierzęta wymienione w § 1 utrzymuje się w warunkach:

- 1) nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz niepowodujących urazów, uszkodzeń ciała lub cierpień;

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1906).

²⁾ Przepisy niniejszego rozporządzenia wdrażają w zakresie w nim określonym postanowienia dyrektywy Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotyczącej ochrony zwierząt gospodarskich (Dz. Urz. WE L 221 z 08.08.1998, str. 23 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 23, str. 316; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 616 oraz Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 4, str. 301).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1794, z 2015 r. poz. 266, z 2016 r. poz. 1605, 1948 i 2102 oraz z 2017 r. poz. 60.

⁴⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 września 2015 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie minimalnych warunków utrzymywania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1516), które weszło w życie z dniem 16 października 2015 r.

- 2) zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności możliwość kładzenia się, wstawania oraz leżenia;
- 3) umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.

§ 4. Pomieszczenia, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, oświetla się przystosowanym dla danego gatunku zwierząt światłem sztucznym lub zapewnia dostęp światła naturalnego.

§ 5. 1. Zwierzęta wymienione w § 1 dogląda się co najmniej raz dziennie.

2. W celu umożliwienia kontroli pomieszczeń, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, i dogładania umieszczonych w nich zwierząt o każdej porze pomieszczenia te wyposaża się w stałe lub przenośne oświetlenie sztuczne.

§ 6. 1. Pomieszczenia, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, ich wyposażenie oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu tych zwierząt:

- 1) wykonuje się z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadających się do czyszczenia i odkażania;
- 2) czyści się i odkaża.

2. Odchody zwierząt wymienionych w § 1 oraz niezjedzone resztki paszy usuwa się z pomieszczeń, w których utrzymuje się te zwierzęta, tak często, aby uniknąć wydzielania się nieprzyjemnych woni i zanieczyszczenia paszy lub wody. Pomieszczenia te zabezpiecza się przed muchami i gryzoniami.

3. Wyposażenie i sprzęt przeznaczone do karmienia i pojenia zwierząt wymienionych w § 1 umieszcza się w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko zanieczyszczenia paszy lub wody oraz ułatwić bezkonfliktowy dostęp tych zwierząt do paszy i wody.

4. Wyposażenie i sprzęt, o którym mowa w ust. 1:

- 1) powinny być tak skonstruowane, umieszczone, obsługiwane i utrzymywane, aby nie powodowały nadmiernego hałasu;
- 2) sprawdza się co najmniej raz dziennie, a wykryte usterki niezwłocznie usuwa.

5. Podłoga w pomieszczeniach, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, powinna być twarda, równa i stabilna, a jej powierzchnia gładka i nieśliska.

§ 7. 1. W pomieszczeniach, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, obieg powietrza, stopień zapylenia, temperaturę, względną wilgotność powietrza i stężenie gazów utrzymuje się na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt.

2. W przypadku wyposażenia pomieszczeń, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, w mechaniczny lub automatyczny system wentylacji system ten łączy się z:

- 1) systemem alarmowym sygnalizującym awarię systemu wentylacyjnego;
- 2) systemem wentylacji awaryjnej.

§ 8. 1. Bydłu, owcom, kozom, indykom, gęsiom, kaczkom, strusiom, przepiórkom, perlicom, lisom polarnym, lisom pospolitym, jenotom, norkom, tchórzom, królikom, szynszylom, nutriom, jeleniom i danielom zapewnia się stały dostęp do wody.

2. Konie poi się wodą co najmniej trzy razy dziennie.

3. Urządzenia do pojenia instaluje się w sposób zabezpieczający wodę przed wylewaniem się.

§ 9. 1. Bydło, konie, owce, kozy, króliki, szynszyle, nutrie karmi się co najmniej dwa razy dziennie paszą dostosowaną do ich gatunku, wieku, masy ciała i stanu fizjologicznego.

2. Jelenie, daniela, indyki, gęsi, kaczki, strusie, przepiórki, perlice, lisy polarne, lisy pospolite, jenoty, norki i tchórze karmi się co najmniej raz dziennie paszą dostosowaną do ich gatunku, wieku, masy ciała i stanu fizjologicznego.

§ 10. 1. Chore lub ranne zwierzęta wymienione w § 1 niezwłocznie otacza się opieką, a w razie potrzeby izoluje.

2. Jeżeli wymaga tego stan zdrowia chorego lub rannego zwierzęcia wymienionego w § 1, zwierzę to utrzymuje się na ściółce.

Rozdział 2

Minimalne warunki utrzymywania bydła

§ 11. 1. Bydło, z wyjątkiem cieląt, utrzymywane w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, utrzymuje się:

- 1) na uwięzi;

- 2) bez uwięzi wolnostanowiskowo:
- z wydzielonymi legowiskami, z wyjątkiem bydła opasowego i buhajów,
  - bez wydzielonych legowisk na ściółce,
  - bez wydzielonych legowisk i ściółki, z wyjątkiem buhajów, krów i jałówek cielnych powyżej 7. miesiąca ciąży.
2. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, wymiary stanowiska powinny wynosić w przypadku utrzymywania:
- krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży:
    - długość – co najmniej 1,6 m,
    - szerokość – co najmniej 1,1 m;
  - jałówek powyżej 6. miesiąca życia, jednak nie dłużej niż do 7. miesiąca ciąży:
    - długość – co najmniej 1,5 m,
    - szerokość – co najmniej 1 m;
  - buhajów:
    - długość – co najmniej 2,4 m,
    - szerokość – co najmniej 1,4 m;
  - bydła opasowego o masie ciała do 300 kg:
    - długość – co najmniej 1,3 m,
    - szerokość – co najmniej 0,8 m;
  - bydła opasowego o masie ciała powyżej 300 kg:
    - długość – co najmniej 1,45 m,
    - szerokość – co najmniej 0,95 m.
3. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a, wymiary wydzielonego legowiska powinny wynosić w przypadku utrzymywania:
- krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży:
    - długość – co najmniej 2,1 m,
    - szerokość – co najmniej 1,1 m;
  - jałówek powyżej 6. miesiąca życia, jednak nie dłużej niż do 7. miesiąca ciąży:
    - długość – co najmniej 1,9 m,
    - szerokość – co najmniej 0,9 m.
4. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, powierzchnia, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:
- krów i jałówek powyżej 7. miesiąca ciąży – co najmniej 4,5 m²;
  - jałówek powyżej 6. miesiąca życia, jednak nie dłużej niż do 7. miesiąca ciąży – co najmniej 2,2 m²;
  - bydła opasowego o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,6 m²;
  - bydła opasowego o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 2,2 m²;
  - buhajów – co najmniej 9 m².
5. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c, powierzchnia, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:
- jałówek powyżej 19. miesiąca życia, jednak nie dłużej niż do 7. miesiąca ciąży – co najmniej 2 m²;
  - jałówek powyżej 6. miesiąca życia do 19. miesiąca życia – co najmniej 1,6 m²;
  - bydła opasowego o masie ciała do 300 kg – co najmniej 1,3 m²;
  - bydła opasowego o masie ciała powyżej 300 kg – co najmniej 1,8 m².

§ 12. W systemie utrzymywania bydła, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, powierzchnia, na której jest utrzymywane bydło, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) jałówek – co najmniej 10 m²;
- 2) krów – co najmniej 15 m²;
- 3) buhajów – co najmniej 20 m².

Rozdział 3

Minimalne warunki utrzymywania koni

§ 13. 1. Konie utrzymywane w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, powinny być utrzymywane na ściółce:

- 1) w boksie;
- 2) na stanowisku na uwięzi;
- 3) w systemie wolnostanowiskowym bez uwięzi.

2. Ogiery i klacze powyżej roku życia utrzymuje się oddzielnie.

§ 14. 1. Powierzchnia boksu, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 1, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m – co najmniej 6 m²;
- 2) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m – co najmniej 9 m²;
- 3) klaczy ze źrebkiem – co najmniej 12 m².

2. Wymiary stanowiska, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 2, powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi do 1,47 m:
  - a) szerokość – co najmniej 1,6 m,
  - b) długość – co najmniej 2,1 m;
- 2) koni dorosłych, których wysokość w kłębie wynosi powyżej 1,47 m:
  - a) szerokość – co najmniej 1,8 m,
  - b) długość – co najmniej 3,1 m.

3. W przypadku utrzymywania koni w systemie, o którym mowa w § 13 ust. 1 pkt 3, powierzchnia powinna wynosić dla:

- 1) koni dorosłych lub młodzieży po odsadzeniu od matki, w przeliczeniu na jednego konia – co najmniej 10 m²;
- 2) klaczy ze źrebkiem – co najmniej 12 m².

§ 15. 1. W przypadku utrzymywania koni w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, powierzchnia utrzymywania, w przeliczeniu na jednego dorosłego konia, powinna wynosić co najmniej 0,1 ha.

2.⁵⁾ Powierzchnię, o której mowa w ust. 1, zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający ucieczkę koni, chyba że są to konie żyjące w dzikich lub półdzikich warunkach, w tym konie żyjące na obszarach, na których utworzono, ustanowiono lub wyznaczono formy ochrony przyrody, o których mowa w przepisach o ochronie przyrody.

Rozdział 4

Minimalne warunki utrzymywania owiec

§ 16. 1. Owce utrzymywane w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, utrzymuje się:

- 1) pojedynczo;
- 2) grupowo.

2. Powierzchnia pomieszczenia dla owiec utrzymywanych pojedynczo powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) tryka – co najmniej 3 m²;

---

⁵⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4.

- 2) matki z jagnięciem – co najmniej 2,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,7 m² dla każdego następnego jagnięcia ssącego;
- 3) jarki – co najmniej 1,5 m²;
- 4) tryczka – co najmniej 2 m²;
- 5) skopka – co najmniej 0,8 m².

3. Powierzchnia pomieszczenia dla owiec utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) tryków – co najmniej 2 m²;
- 2) matek z jagniętami – co najmniej 1,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,5 m² dla każdego jagnięcia ssącego;
- 3) jarek – co najmniej 0,8 m²;
- 4) tryczków – co najmniej 1,5 m²;
- 5) skopków – co najmniej 0,6 m².

Rozdział 5

Minimalne warunki utrzymywania kóz

§ 17. 1. Kozy utrzymywane w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, utrzymuje się:

- 1) na stanowisku na uwięzi;
- 2) w kojcu bez uwięzi:
  - a) pojedynczo, z wyjątkiem kozłat, lub
  - b) grupowo.

2. Na uwięzi utrzymuje się wyłącznie dorosłe samice, z wyjątkiem samic w okresie porodu i odchowu kozłat.

3. Kozom zapewnia się możliwość korzystania z wybiegów.

§ 18. 1. W przypadku utrzymywania kóz na stanowisku na uwięzi wymiary stanowiska powinny wynosić:

- 1) szerokość – co najmniej 0,75 m;
- 2) długość – co najmniej 1,35 m.

2. W przypadku utrzymywania kóz w kojcu bez uwięzi pojedynczo powierzchnia kojca powinna wynosić dla:

- 1) kozy dorosłej – co najmniej 1,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,3 m² dla kozłęcia ssącego;
- 2) kozła – co najmniej 1,5 m²;
- 3) kozła reproduktora – co najmniej 3 m².

3. W przypadku utrzymywania kóz w kojcu bez uwięzi grupowo powierzchnia kojca, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić dla:

- 1) kóz dorosłych – co najmniej 1,5 m² i dodatkowo co najmniej 0,3 m² dla kozłęcia ssącego;
- 2) kozłów – co najmniej 1,5 m²;
- 3) kozłów reproduktorów – co najmniej 3 m²;
- 4) kozłat – co najmniej 1 m².

4. Powierzchnia wybiegu, o którym mowa w § 17 ust. 3, w przeliczeniu na jedną kozę, powinna wynosić co najmniej 4 m², a w przypadku kozłów – co najmniej 6 m².

Rozdział 6

Minimalne warunki utrzymywania indyków, gęsi, kaczek, strusi, przepiórek i perlic

§ 19. 1. Indyki utrzymywane w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, utrzymuje się bez klatek.

2. Maksymalne zagęszczenie obsady na m² powierzchni pomieszczenia powinno wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) indyków – 40 kg;
- 2) indyków utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa – 57 kg.

§ 20. W celu przeciwdziałania wydziobowaniu piór i kanibalizmowi u indyków lekarz weterynarii, technik weterynarii lub pod ich nadzorem osoba obsługująca te indyki może przycinać im, przed ukończeniem 9. dnia życia, dzioby.

§ 21. 1. W przypadku utrzymywania gęsi i kaczek w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, maksymalne zagęszczenie obsady na m² powierzchni pomieszczenia powinno wynosić dla:

- 1) gęsi – 19 kg;
- 2) kaczek – 17 kg.

2. W przypadku utrzymywania gęsi i kaczek w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2:

- 1) powierzchnię utrzymywania zabezpiecza się trwałym ogrodzeniem;
- 2) maksymalne zagęszczenie obsady na m² powierzchni powinno wynosić dla:
  - a) gęsi – 6,5 kg,
  - b) kaczek – 10,5 kg.

§ 22. 1. Strusie utrzymuje się w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, z wybiegami:

- 1) na ściółce;
- 2) bez ściółki.

2. Pomieszczenie dla strusi:

- 1) ogrzewa się do ukończenia przez strusia 6. miesiąca życia;
- 2) dzieli się na sektory, w których utrzymuje się strusie w różnym wieku.

3. Z każdego sektora pomieszczenia zapewnia się strusiom wyjście na oddzielny wybieg.

4. W sektorach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powierzchnia, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku:

- 1) strusi młodych – co najmniej 0,3 m², przy czym powierzchnia całego pomieszczenia powinna wynosić co najmniej 5 m²;
- 2) strusi dorosłych – co najmniej 3,5 m², przy czym powierzchnia całego pomieszczenia powinna wynosić co najmniej 15 m².

5. Wysokość pomieszczenia powinna wynosić w przypadku:

- 1) strusi młodych – co najmniej 2,2 m;
- 2) strusi dorosłych – co najmniej 3 m.

§ 23. 1. Wybieg dla strusi powinien:

- 1) przylegać bezpośrednio do pomieszczenia, w którym są one utrzymywane;
- 2) posiadać wydzielone miejsce wysypane piaskiem;
- 3) być zabezpieczony trwałym ogrodzeniem.

2. Strusiom na wybiegu zapewnia się możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi.

3. Powierzchnia wybiegu, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku:

- 1) strusi młodych – co najmniej 5 m², przy czym powierzchnia całego wybiegu powinna wynosić co najmniej 30 m²;
- 2) strusi dorosłych – co najmniej 100 m², przy czym powierzchnia całego wybiegu powinna wynosić co najmniej 400 m².

§ 24. Przepiórki w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, utrzymuje się w klatkach jednopoziomowych lub wielopoziomowych:

- 1) pojedynczo;
- 2) grupowo.

§ 25. 1. W przypadku utrzymywania przepiórek w klatkach jednopoziomowych lub wielopoziomowych pojedynczo wymiary klatki powinny wynosić:

- 1) długość – co najmniej 0,21 m;

- 2) szerokość – co najmniej 0,1 m;
- 3) wysokość – co najmniej 0,2 m.

2. W przypadku utrzymywania przepiórek w klatkach jednopoziomowych lub wielopoziomowych grupowo powierzchnia podłogi w klatkach, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić dla:

- 1) przepiórek nieśnych – co najmniej 0,025 m², przy czym wysokość klatki powinna wynosić co najmniej 0,2 m;
- 2) przepiórek mięsnych – co najmniej 0,006 m², przy czym wysokość klatki powinna wynosić co najmniej 0,2 m.

§ 26. 1. W przypadku utrzymywania przepiórek w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, powierzchnia, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić co najmniej 0,04 m².

2. Powierzchnię, na której utrzymuje się przepiórki, trwale zabezpiecza się ogrodzeniem o wysokości co najmniej 2 m i przykrywa siatką.

§ 27. 1. Perlice utrzymuje się w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, z wybiegami.

2. Pomieszczenie dla perlic wyposaża się w:

- 1) grzędy noclegowe;
- 2) gniazda.

3. Wymiary gniazda dla perlic powinny wynosić co najmniej:

- 1) szerokość – 0,4 m;
- 2) długość – 0,4 m.

4. Maksymalna obsada na m² powierzchni pomieszczenia powinna wynosić 6 sztuk.

5. Powierzchnia wybiegu, o którym mowa w ust. 1, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić co najmniej 20 m².

§ 28. 1. W przypadku utrzymywania perlic w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, perlicom zapewnia się miejsce wyposażone w grzędy noclegowe i gniazda. Przepis § 27 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2. Maksymalna obsada na m² powierzchni powinna wynosić 15 sztuk.

Rozdział 7

Minimalne warunki utrzymywania zwierząt futerkowych

§ 29. 1. Lisy polarne, lisy pospolite, jenoty, norki i tchórze utrzymuje się pojedynczo lub grupowo na wolnym powietrzu, w zadaszonych klatkach uniemożliwiających tym zwierzętom wydostawanie się na zewnątrz.

1a.⁶⁾ Norki i tchórze mogą być utrzymywane w klatkach piętrowych, w których mogą swobodnie przemieszczać się pomiędzy częścią dolną i górną. Powierzchnię górnej części klatki piętrowej wlicza się do ogólnej powierzchni klatki.

1b.⁶⁾ Parterowe i piętrowe klatki dla nerek i tchórzy wyposaża się w półkę spoczynkową.

1c.⁶⁾ Powierzchnię gospodarstwa, na której są umieszczone klatki, w których utrzymuje się norki lub tchórze, zabezpiecza się podwójnym, trwałym ogrodzeniem, przy czym jedno z ogrodzeń wykonuje się z litego materiału bez szczelin, o wysokości co najmniej 2 m, a drugie – z siatki lub innego materiału odpornego na przegryzienie przez norki i tchórze, o otworach, których średnica uniemożliwia przedostanie się tych zwierząt, i umieszcza się to ogrodzenie w podłożu co najmniej na 50 cm na całej długości.

1d.⁶⁾ W każdym rogu wewnętrznego ogrodzenia umieszcza się pułapkę żywołowną, którą sprawdza się co najmniej raz dziennie.

1e.⁶⁾ Parterowych i piętrowych klatek dla nerek i tchórzy nie ustawia się jedna na drugiej.

1f.⁶⁾ Klatkę dla kotnych i odchowujących młode samic nerek i tchórzy oraz odsadzonych młodych wyposaża się w domek wykotowy ze ściółką.

1g.⁶⁾ Pod klatkami umieszcza się materiał ułatwiający usuwanie odchodów.

---

⁶⁾ Dodany przez § 1 pkt 3 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4.

2. Zwierzęta futerkowe stada podstawowego gatunków, o których mowa w ust. 1, utrzymuje się pojedynczo.

3. Wymiary klatki powinny wynosić w przypadku:

- 1) lisów i jenotów utrzymywanych pojedynczo:
  - a) wysokość – co najmniej 0,5 m,
  - b) powierzchnia podłogi – co najmniej 0,6 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,6 m, a długość co najmniej 0,9 m;
- 2) samic lisów i jenotów z młodymi:
  - a) wysokość – co najmniej 0,5 m,
  - b) powierzchnia podłogi – co najmniej 1,2 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,75 m, a długość co najmniej 0,8 m;
- 3)⁷⁾ norek i tchórzy utrzymywanych pojedynczo oraz samic z młodymi:
  - a) wysokość – co najmniej 0,45 m,
  - b) powierzchnia podłogi – co najmniej 0,255 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,3 m, wyłączając domek wykotowy, a długość co najmniej 0,7 m, wyłączając domek wykotowy;
- 4) lisów i jenotów utrzymywanych grupowo, przy utrzymywaniu 2 sztuk w klatce:
  - a) wysokość – co najmniej 0,5 m,
  - b) powierzchnia podłogi – co najmniej 1 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,8 m, a długość co najmniej 0,9 m;
- 5)⁸⁾ norek i tchórzy utrzymywanych grupowo, przy utrzymywaniu 2 sztuk w klatce:
  - a) wysokość – co najmniej 0,45 m,
  - b) powierzchnia podłogi – co najmniej 0,255 m², przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,3 m, wyłączając domek wykotowy, a długość co najmniej 0,7 m, wyłączając domek wykotowy;
- 6) lisów i jenotów utrzymywanych grupowo, przy utrzymywaniu więcej niż 2 sztuk w klatce:
  - a) wysokość – co najmniej 0,5 m,
  - b) powierzchnię podłogi, o której mowa w pkt 4 lit. b, powiększa się o co najmniej 0,4 m² na każdego dodatkowego lisa lub jenota, przy czym jej szerokość powinna wynosić co najmniej 0,8 m, a długość co najmniej 0,9 m;
- 7)⁹⁾ norek i tchórzy utrzymywanych grupowo, przy utrzymywaniu więcej niż 2 sztuk w klatce:
  - a) wysokość – co najmniej 0,45 m,
  - b) powierzchnię podłogi, o której mowa w pkt 5 lit. b, powiększa się co najmniej o 0,085 m² na każdą dodatkową norkę lub tchórza, przy czym szerokość tej podłogi powinna wynosić co najmniej 0,3 m, wyłączając domek wykotowy, a długość co najmniej 0,7 m, wyłączając domek wykotowy

– z tym, że w przypadku klatek piętrowych wysokość klatki oraz długość i szerokość podłogi mierzy się u podstawy dolnej części tej klatki.

4. Klatki dla kotnych i odchowujących młode samic lisów i jenotów wyposaża się w domek wykotowy.

§ 30. 1. Króliki utrzymuje się na wolnym powietrzu pod zadaszaniem lub w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, w:

- 1) klatkach;
- 2) kojcach.

2. Króliki utrzymuje się pojedynczo lub grupowo, przy czym króliki stada podstawowego utrzymuje się pojedynczo.

3. Samce i samice królików po osiągnięciu dojrzałości płciowej utrzymuje się oddzielnie.

⁷⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 lit. b tiret pierwsze rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4.

⁸⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 lit. b tiret drugie rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4.

⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 lit. b tiret trzecie rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 4.

4. Wymiary klatki dla królików utrzymywanych pojedynczo oraz samic z młodymi powinny wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) królików o masie ciała do 2,5 kg:
  - a) wysokość – co najmniej 0,28 m,
  - b) powierzchnia podłogi – co najmniej 0,18 m², przy czym jej szerokość – co najmniej 0,38 m, a długość – co najmniej 0,45 m;
- 2) królików o masie ciała powyżej 2,5 do 6 kg:
  - a) wysokość – co najmniej 0,32 m,
  - b) powierzchnia podłogi – co najmniej 0,24 m², przy czym jej szerokość – co najmniej 0,38 m, a długość – co najmniej 0,6 m;
- 3) królików o masie ciała powyżej 6 kg:
  - a) wysokość – co najmniej 0,43 m,
  - b) powierzchnia podłogi – co najmniej 0,315 m², przy czym jej szerokość – co najmniej 0,45 m, a długość – co najmniej 0,7 m.

5. Powierzchnia podłogi w klatce dla królików utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) królików o masie ciała do 2,5 kg – co najmniej 0,06 m²;
- 2) królików o masie ciała powyżej 2,5 do 6 kg – co najmniej 0,08 m²;
- 3) królików o masie ciała powyżej 6 kg – co najmniej 0,1 m².

6. Powierzchnia podłogi w kojcu dla królików utrzymywanych pojedynczo oraz samic z młodymi powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) królików o masie ciała do 2,5 kg – co najmniej 0,18 m², przy czym jej szerokość – co najmniej 0,4 m, a długość – co najmniej 0,45 m;
- 2) królików o masie ciała powyżej 2,5 do 6 kg – co najmniej 0,24 m², przy czym jej szerokość – co najmniej 0,4 m, a długość – co najmniej 0,6 m;
- 3) królików o masie ciała powyżej 6 kg – co najmniej 0,315 m², przy czym jej szerokość – co najmniej 0,45 m, a długość – co najmniej 0,7 m.

7. Powierzchnia podłogi w kojcu dla królików utrzymywanych grupowo, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) królików o masie ciała do 2,5 kg – co najmniej 0,06 m²;
- 2) królików o masie ciała powyżej 2,5 do 6 kg – co najmniej 0,08 m²;
- 3) królików o masie ciała powyżej 6 kg – co najmniej 0,1 m².

8. Klatkę i kojec dla samic królików, z wyjątkiem samic utrzymywanych na ściółce, wyposaża się w domek wykotowy.

§ 31. 1. Szynszyle utrzymuje się w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, pojedynczo w klatkach.

2. Dopuszcza się utrzymywanie w tej samej klatce samca i samicy, z wyjątkiem okresu odchowu młodych przez samicę.

3. Wymiary klatki, o której mowa w ust. 1, powinny wynosić:

- 1) długość – co najmniej 0,4 m;
- 2) szerokość – co najmniej 0,45 m, a w przypadku utrzymywania samca i samicy w jednej klatce – co najmniej 0,6 m;
- 3) wysokość – co najmniej 0,34 m.

§ 32. 1. Nutrie utrzymuje się na wolnym powietrzu lub w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, w:

- 1) klatkach;
- 2) kojcach.

2. Powierzchnia klatki lub kojca, o których mowa w ust. 1, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić co najmniej $0,4 \text{ m}^2$, a dla samicy z młodymi – co najmniej $1,5 \text{ m}^2$.

3. Klatkę lub kojec dla nutrii wyposaża się w domek wykotowy.

Rozdział 8

Minimalne warunki utrzymywania jeleni i danieli

§ 33. 1. Jeleniom i danielom utrzymywanym w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, zapewnia się w okresie pastwiskowym stały dostęp do pastwiska o powierzchni nie mniejszej niż 1 ha.

2. Obsada na ha powierzchni pastwiska powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) jeleni – nie więcej niż 7 sztuk,
- 2) danieli – nie więcej niż 15 sztuk.

3. Powierzchnię pastwiska zabezpiecza się trwałym i wytrzymałym ogrodzeniem o wysokości co najmniej 2 m, wykonanym z siatki, uniemożliwiającym wydostawanie się jeleni i danieli na zewnątrz.

4. Gospodarstwo, w którym są utrzymywane jelenie lub daniiele, wyposaża się w zagrodę umożliwiającą wykonywanie zabiegów weterynaryjnych lub zootechnicznych.

5. Jeleniom lub danielom utrzymywanym w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, zapewnia się możliwość korzystania z zacienionych miejsc.

§ 34. 1. Dopuszcza się czasowe utrzymywanie jeleni lub danieli w systemie, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, w boksach:

- 1) pojedynczo;
- 2) grupowo.

2. W pomieszczeniu jelenie lub daniiele utrzymuje się:

- 1) poza okresem pastwiskowym lub
- 2) w przypadku choroby, lub
- 3) w przypadku kwarantanny.

3. Powierzchnia boksu, o którym mowa w ust. 1, w przeliczeniu na jedną sztukę, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

- 1) jeleni do 12. miesiąca życia – co najmniej 2 m^2 ;
- 2) jeleni powyżej 12. miesiąca życia – co najmniej 3 m^2 ;
- 3) danieli do 12. miesiąca życia – co najmniej 1 m^2 ;
- 4) danieli powyżej 12. miesiąca życia – co najmniej $1,5 \text{ m}^2$.

§ 35. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2010 r.